

Jak se starat o mucholapku podivnou

Přátelům-společnost pěstovatelů Radek Kastner

[22.11.2008]

Aktualizováno [22.11.2008]

Stewart McPherson

V Severní-Karolíně a Jižní-Karolíně, na jižním pobřeží USA, roste nejneobvyklejší rostlina na světě – mucholapka podivná (*Dionaea muscipula*). Mucholapka podivná je slavná díky své schopnosti lapit hmyz rychle se pohybujícími listy. Každý list sestává ze dvou sklápěcích laloků, které se rychle zaklapnou, když jsou stimulovány hmyzem. Past zůstává zavřená, dokud není obě mrtvá a stravená a studie ukázaly, že tento obdivuhodný pohyb se může uskutečnit za méně než jednu sekundu. Ten pohyb je tak udivující, že Charles Darwin popisuje mucholapku podivnou jako –žijící z nejpodivuhodnějších rostlin na světě.

Mucholapka podivná rostoucí na přirozeném stanovišti v USA

Foto © Stewart McPherson

Nejstarší

záznamy o pozorování mucholapky se datují do 60. a 70. let 18. století, kdy několik přátel rodiny zaznamenalo rostlinu v přírodě. Po spatření listů mucholapky, jak dramaticky zaklapnou, se objevila myšlenka, že některé rostliny mohou být adaptovány na –myslné chytání hmyzu jako kořisti. V r. 1760 Arthur Dobbs, guvernér Severní-Karolíny popsal *Dionaea muscipula* jako "mucholapku citlivou" a v r. 1770 John Ellis zaznamenal, že se listy chovaly jako "miniaturní past na myši" a navrhl, že "její listy –ž...mohou být –co společného s –vířivou, jako stroj na chytání –díla".

Ale myájenka, áže

by rostlina mohla zabít a strájit ájí-cá- tvory odporovala konvenán-mu porozumán- átmádu pátmá-rodná-ho sváta a setkala se s pochybnostmi. John Ellis si dopisoval s velkým botanikem Karlem Linnéem a poslal mu nájkres pasti Dionaea muscipula a poslal mu rostlinný materiál. Linné poznámenal, áže myájenka hmyzoáravá rostliny je smání a odporovala bohem daným pravidlám pátmá-rody. S odkazem na Genesis I, 29-30, Linné odmá-tl vzá-t na vdom- Ellisovy poznatky a uvedl, áže bá h vytvořil rostliny pouze jako vávívu zvatá a lidá-, a áže myájenka rostlin, která mohou ovládat ávivot zvatá, je rouhání-. Linné si byl vdom, áže lepkavá listy rodá Drosera a Pinguicula chytají hmyz (sám oficiálně popsal a pojmenoval oba rody), ale odmá-tl myájenku, áže by tyto rostliny měly mechanismus k ámyslnému chytání hmyzá- koátmisti.

Koneán v r.

1875 byla masoáravá povaha některých rostlin koneán a pátmesvádvá ustanovena, kdyá Charles Darwin podnikl detailní a rozsáhlou studii a jednoduše demonstroval, áže některé rostliny mají zámějnou adaptaci k asimilaci ávívín pátmá-mo skrz své listy pomocí chytání hmyzá- koátmisti. Od té doby je mucholapka oprávněná povááována za pravou masoáravou rostlinu.

Lapacá- proces

mucholapky je v podstatě docela jednoduchá. Past funguje tak, áže láká koátmist jasnými barvami, a moán tak vylouáním sladkým nektarem. Na vnitřním povrchu dvou listových lalok je ájest velmi citlivých spoušticích chlupá. Kdyá je hmyz nájkájn pastá- a odváá- se do laloká, stáá- jen dotknout se jednoho z chlupá, aby spustil past. Po aktivaci se dva laloky rychle zaváou komplexním procesem rychlého rástu bunák, která je ájtá nená- áplná pochopen. Kdyá je past jednou zaváená, stájhne se, a tak uvázná- koátmist, dokud nezemá. Ze áláiz na vnitřním povrchu laloká jsou vylouány áíávy, jimiá je pomalu strávena a poté se past mááže znovu otevá-t a je pátmipravena chytit další hmyz.

Pasti mucholapky
podivná

Foto © Stewart McPherson

Mucholapka

podivná, která je komerčně k mání - po celém světě po desetiletí, si za dlouhou dobu vypěstovala reputaci rostliny obtížné pěstovatelné, nebo dokonce nevhodné k pěstování. Ve skutečnosti to není - rostlina obtížná na úsporné pěstování, pokud je splněno pár velmi důležitých základních požadavků.

Jedním z

nejdůležitějších aspektů pěstování mucholapky podivné je porozumět, že rostlina potřebuje růst v substrátu, který je permanentně vlhký, ale ne prokláčen vodou. Pro nejlepší výsledky by měly květiny s mucholapkou permanentně stát v 1cm vody, například na tácku nebo v misce, kam má být každá hodina pravidelně doplňována v průběhu růstu sezóny. Je důležité, aby vodní hladina v misce byla několik centimetrů pod vrcholem květiny, protože mucholapka nesnáší přemokčený substrát, který má být zpravidla uhnul a ohyln rostliny. Také je důležité, aby substrát pro mucholapku kompletně nevyschnul, protože toto také má být každá hodina - takže je třeba neustále opatrnost, aby byla vlhkost vždy správná.

Kolonie

průběžně sněžených mucholapek v USA, vyrábějí - na požádání spojením přímým - rodinným stanovišti

Foto © Stewart McPherson

Také je důležité

brát ohled na typ vody používané pro zalévání mucholapky. Jako většina masožravých rostlin, mucholapka je velmi citlivá na nečistoty ve vodě, protože v přímém prostředí - rostlina přijímá pouze čistou dešťovou vodu, která postrádá živiny a minerální látky. Chlorovaná voda z kohoutků většinou má st je pro mucholapku a ostatní masožravé rostliny obvykle toxická, protože obsahuje chemikálie, které mohou zničit delikatní kořenový systém těchto rostlin. Děk tomu nemá být použita žádná kohoutková voda, protože má být zpravidla ohyln rostlin. Msto toho by měla mucholapka, i ostatní masožravé rostliny, zalévání pouze dešťovou vodou, která neobsahuje chemikálie a je bližší - vodě, kterou rostlina přijímá v přímém - Dešťová voda by měla být sbírána například do sudu, nebo z jezírka napojeného na okapy domu. Nasbíraná voda by pak měla být uchována a použita k zalévání mucholapky podle potřeby.

Mucholapky jsou

také velmi citlivé na typ substrátu, ve kterém rostou. Podobně jako vřtájkovina masožravých rostlin, mucholapka podivná se vyvinula v masožravou v habitatu, kde je nedostatek živin a minerálních látek a tudíž její kořeny nejsou schopny absorbovat vodu a minerální látky, když jsou koncentrace pŕírodních vysoké. Proto tato rostlina potřebuje kyselý substrát, který postrádá vřtájkovinu živin a měla by být pŕstovka ve smísi hrubé rašeliny smíchané s perlitem a zahradnickým stŕbrným pŕskem v poměru 2:1:1. V slednou směs je substrát relativně chudý na živiny a vhodný kyselý, který bude pro mucholapku perfektní. Jako vřtájkovina masožravých rostlin, i mucholapka země z dŕvodu pŕeměry živin v substrátu, je-li pŕstovka v bŕnŕm substrátu pro pokojové rostliny. Ze stejného dŕvodu má šle smrtě mucholapky skončí i její hnojení a je obecně doporučováno nepoužívat živin hnojivo, protože rostlina zškáje všechny živiny které potřebuje pomoc chytání hmyz kořeny.

Á

Protože

mucholapka pochází z měrného podnebného pájsu, je pŕirozeně pŕizpŕsobeně nkolikaměsná dormanci v prŕbŕhu studené zimné periody v její pŕirozeném prostředí. V doměcím pŕstovka je dŕležitě mucholapce poskytnout studené období, takže rostlina má šle upadnout do dormance. Když nená poskytnuta perioda dormance, rostlina bude slabě a má šle i země, protože dormance je dŕležitou součástí ročného cyklu této rostliny. V tropických zemích má šle bŕt dormance dosaeno umístěním mucholapky do lednice na tŕmi a tytí měšce. V prŕbŕhu toto umístění chladné periody rostlina pŕestane růst a pŕejde do dormance, viz D'Amato (1998), Slack (1979, 1986) a Rice (2006). Po vyndání z lednice se růst obnoví s novou silou a mucholapka pokvete. Pŕmi pŕpravě rostliny na dormanci je dŕležitě nechat substrát vyschnout, takže po umístěním do lednice nená vlhké nebo zaplavené, což má šle zpŕsobit uhnitě rostliny.

Posledně věc

pŕmi pŕstovka mucholapky je, šle musete vzít na vědomí, šle tato rostlina potřebuje silné sluneční světlo, aby mohla růst zdravě. K dosaeně nejlepších výsledků by měla mucholapka bŕt pŕstovka na silném, nejlepě pŕm slunci a obecně platí, šle měm jasné je světlo, tŕm barevně a bujně budou rostliny růst. Mucholapky, které nejsou pŕstovky na silném slunci, budou produkovat dlouhé, oslabené, vytažené zelené listy a mohou pŕpadně i země. Ale na pŕm slunci vytvářejí typické forma mucholapky pŕekrásné lutozelené listy s jasně červeným zbarvením na vnitřní straně past. Zajímavě je, šle rychlost, s nš se pohybují pasti rostlin, je také propojena s intenzitou slunečního ho světla, jemuž je rostlina vystavena a rostliny rostoucí na pŕm slunci produkují pasti, které jsou o poznání rychlejší, než jedinci, kteří rostou na zastěném místě.

Pokud je

respektováno tčto pŕt zŕkladných požadavků, mucholapky porostou zdravě a bujně. Každě rostlina má šle mět až 30 past, které u zdravého vyspělého jedince mohou dosáhnout až 15cm celkové délky. Pŕmestě je lŕkavě opakovaná drŕdit

pasti a pozorovat $\frac{1}{2}$ z p $\frac{1}{2}$ sob, j $\frac{1}{4}$ -m $\frac{3}{4}$ se pohybuj $\frac{1}{2}$ -, p $\frac{1}{2}$ stitel $\frac{1}{2}$ by si m $\frac{1}{2}$ li uv $\frac{1}{2}$ domit, $\frac{1}{4}$ e toto vy $\frac{1}{2}$ erp $\frac{1}{2}$ v $\frac{1}{2}$ velk $\frac{1}{2}$ mno $\frac{3}{4}$ stv $\frac{1}{2}$ - rostlin $\frac{1}{2}$ energie a pokud jsou pasti spou $\frac{1}{2}$ ny pravideln $\frac{1}{2}$, celkov $\frac{1}{2}$ r $\frac{1}{2}$ st rostlin se pravd $\frac{1}{2}$ podobn $\frac{1}{2}$ zpomal $\frac{1}{2}$. Mucholapky nepot $\frac{1}{2}$ ebuj $\frac{1}{2}$ - b $\frac{1}{2}$ krmeny. Ko $\frac{1}{2}$ ist si chyt $\frac{1}{2}$ - samy a z $\frac{1}{2}$ -skaj $\frac{1}{2}$ - tak v $\frac{1}{2}$ jechny $\frac{1}{4}$ iviny, kter $\frac{1}{2}$ pot $\frac{1}{2}$ ebuj $\frac{1}{2}$ -. D $\frac{1}{2}$ le je d $\frac{1}{2}$ le $\frac{3}{4}$ it $\frac{1}{2}$ nekrmit rostliny masem nebo lidsk $\frac{1}{2}$ m j $\frac{1}{2}$ -dlem, co $\frac{3}{4}$ zp $\frac{1}{2}$ sob $\frac{1}{2}$ - uhnit $\frac{1}{2}$ - list $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$ hyn rostliny.

Ka $\frac{3}{4}$ d $\frac{1}{2}$ rok

mucholapka produkuje jeden nebo v $\frac{1}{2}$ -ce kv $\frac{1}{2}$ tenstv $\frac{1}{2}$ -, z nich $\frac{3}{4}$ ka $\frac{3}{4}$ d $\frac{1}{2}$ nese a $\frac{3}{4}$ 40 b $\frac{1}{2}$ -l $\frac{1}{2}$ ch kv $\frac{1}{2}$ t $\frac{1}{2}$. Kv $\frac{1}{2}$ ty mucholapky se skl $\frac{1}{2}$ daj $\frac{1}{2}$ - z p $\frac{1}{2}$ ti b $\frac{1}{2}$ -l $\frac{1}{2}$ ch okv $\frac{1}{2}$ tn $\frac{1}{2}$ ch l $\frac{1}{2}$ -stk $\frac{1}{2}$ -, a ka $\frac{3}{4}$ d $\frac{1}{2}$ okv $\frac{1}{2}$ tn $\frac{1}{2}$ - l $\frac{1}{2}$ -stek m $\frac{1}{2}$ jemnou $\frac{1}{2}$ ilnatinu. Mucholapky mohou b $\frac{1}{2}$ opyleny vlastn $\frac{1}{2}$ -m pylem a semena mohou b $\frac{1}{2}$ vyseta rovnou, nebo uchov $\frac{1}{2}$ na po n $\frac{1}{2}$ kolik let. Semena kl $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ - snadno na stejn $\frac{1}{2}$ m substr $\frac{1}{2}$ tu, kter $\frac{1}{2}$ se doporu $\frac{1}{2}$ uje pro dosp $\frac{1}{2}$ l $\frac{1}{2}$ rostliny, a semen $\frac{1}{2}$ ky dosahuj $\frac{1}{2}$ - dosp $\frac{1}{2}$ losti zhruba ve 3 a $\frac{3}{4}$ 6 letech.

Kultivar $\frac{1}{2}$ 'Sawtooth $\frac{1}{2}$ '

Foto $\frac{1}{2}$ Stewart McPherson

V sou $\frac{1}{2}$ asn $\frac{1}{2}$ dob $\frac{1}{2}$

bylo vyproduk $\frac{1}{2}$ no a u ICPS registrov $\frac{1}{2}$ no mno $\frac{3}{4}$ stv $\frac{1}{2}$ - kr $\frac{1}{2}$ sn $\frac{1}{2}$ ch kultivar $\frac{1}{2}$. Jedn $\frac{1}{2}$ -m z nejatraktivn $\frac{1}{2}$ ch kultivar $\frac{1}{2}$ je "Claytons Red", kter $\frac{1}{2}$ produkuje efektn $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ ist $\frac{1}{2}$ rud $\frac{1}{2}$ listy a pasti. Dal $\frac{1}{2}$ - typy produkuj $\frac{1}{2}$ - olist $\frac{1}{2}$ n $\frac{1}{2}$ -, kter $\frac{1}{2}$ je $\frac{1}{2}$ lutozelon $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$ pln $\frac{1}{2}$ postr $\frac{1}{2}$ d $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ erven $\frac{1}{2}$ zbarven $\frac{1}{2}$ -. Dal $\frac{1}{2}$ - kultivar nazvan $\frac{1}{2}$ "sawtooth" se li $\frac{1}{2}$ - od typick $\frac{1}{2}$ formy, postr $\frac{1}{2}$ d $\frac{1}{2}$ toti $\frac{3}{4}$ dlouh $\frac{1}{2}$ -, do sebe zapadaj $\frac{1}{2}$ -c $\frac{1}{2}$ - trnovit $\frac{1}{2}$ v $\frac{1}{2}$ b $\frac{1}{2}$ ky, kter $\frac{1}{2}$ jsou pro druh *Dionaea muscipula* typick $\frac{1}{2}$.

I kdy $\frac{3}{4}$ jsou

mucholapky domovem v Severn $\frac{1}{2}$ - Karol $\frac{1}{2}$ -n $\frac{1}{2}$ a Ji $\frac{3}{4}$ n $\frac{1}{2}$ - Karol $\frac{1}{2}$ -n $\frac{1}{2}$, byla nalezena i populace t $\frac{1}{2}$ chto rostlin na severn $\frac{1}{2}$ - Florid $\frac{1}{2}$, pobl $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ jej $\frac{1}{2}$ -ho hlavn $\frac{1}{2}$ -ho m $\frac{1}{2}$ sta Tallahassee. Zat $\frac{1}{2}$ -mco se d $\frac{1}{2}$ ve myslelo, $\frac{1}{4}$ e floridsk $\frac{1}{2}$ populace mucholapky podivn $\frac{1}{2}$ tam mohla b $\frac{1}{2}$ zanesena p $\frac{1}{2}$ mirozen $\frac{1}{2}$ transportem semen ta $\frac{3}{4}$ n $\frac{1}{2}$ mi pt $\frac{1}{2}$ ky, dnes je jist $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ e tato populace byla na Florid $\frac{1}{2}$ vysazena p $\frac{1}{2}$ ed 30 lety. Mucholapka byla tak $\frac{1}{2}$ zaznamen $\frac{1}{2}$ na, jak bujn $\frac{1}{2}$ roste pod $\frac{1}{2}$ l d $\frac{1}{2}$ lnic v americk $\frac{1}{2}$ ch st $\frac{1}{2}$ tech pod $\frac{1}{2}$ l pob $\frac{1}{2}$ e $\frac{3}{4}$ - Mexick $\frac{1}{2}$ ho z $\frac{1}{2}$ livu a p $\frac{1}{2}$ esto $\frac{3}{4}$ e nen $\frac{1}{2}$ - invazivn $\frac{1}{2}$ -, je to plodn $\frac{1}{2}$ rostlina a nep $\frac{1}{2}$ mirozen $\frac{1}{2}$ populace mohou velice rychle r $\frac{1}{2}$ st co do velikosti, i po $\frac{1}{2}$ tu.

P $\frac{1}{2}$ mirozen $\frac{1}{2}$

prost $\frac{1}{2}$ ed $\frac{1}{2}$ - mucholapek v Severn $\frac{1}{2}$ - Karol $\frac{1}{2}$ -n $\frac{1}{2}$ a Ji $\frac{3}{4}$ n $\frac{1}{2}$ - Karol $\frac{1}{2}$ -n $\frac{1}{2}$ bylo bohu $\frac{3}{4}$ el velmi zni $\frac{1}{2}$ eno b $\frac{1}{2}$ hem posledn $\frac{1}{2}$ ch 100 let a dnes m $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ e b $\frac{1}{2}$ tato obdivuhodn $\frac{1}{2}$ rostlina vid $\frac{1}{2}$ na r $\frac{1}{2}$ st jen na zlomku p $\frac{1}{2}$ vodn $\frac{1}{2}$ -ho roz $\frac{1}{2}$ it $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$ -. Je mnoho ochrann $\frac{1}{2}$ ch strategi $\frac{1}{2}$ -, kter $\frac{1}{2}$ maj $\frac{1}{2}$ - zajistit p $\frac{1}{2}$ e $\frac{3}{4}$ it $\frac{1}{2}$ - zb $\frac{1}{2}$ vaj $\frac{1}{2}$ -c $\frac{1}{2}$ ch stanovi $\frac{1}{2}$ a jejich zachov $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{2}$ - do budoucna. Jednou z velmi $\frac{1}{2}$ sp $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{2}$ ch strategi $\frac{1}{2}$ - je vybudov $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{2}$ - ohromn $\frac{1}{2}$ banky p $\frac{1}{2}$ stovan $\frac{1}{2}$ ch rostlin, aby se zajistilo, $\frac{1}{4}$ e se neztrat $\frac{1}{2}$ - p $\frac{1}{2}$ mirozen $\frac{1}{2}$ diverzita mucholapek. Toto je d $\frac{1}{2}$ le $\frac{3}{4}$ it $\frac{1}{2}$ pro p $\frac{1}{2}$ it $\frac{1}{2}$ - pokusy o znovuvytvo $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$ - populace, kter $\frac{1}{2}$ se mohou v $\frac{1}{2}$ budoucnu uskute $\frac{1}{2}$ nit. Jedna z nej $\frac{1}{2}$ znorod $\frac{1}{2}$ ch sb $\frac{1}{2}$ -rek je British National Collection of Venus Fly Trap, vlastn $\frac{1}{2}$ Markem Haslettem. Sb $\frac{1}{2}$ -rka se skl $\frac{1}{2}$ d $\frac{1}{2}$ z v $\frac{1}{2}$ -ce ne $\frac{3}{4}$ 1500 rostlin zahrnuj $\frac{1}{2}$ -c $\frac{1}{2}$ ch v $\frac{1}{2}$ -ce ne $\frac{3}{4}$ 70 odli $\frac{1}{2}$ ch klon $\frac{1}{2}$ mucholapky a obsahuje prakticky v $\frac{1}{2}$ jechny zn $\frac{1}{2}$ m $\frac{1}{2}$ barevn $\frac{1}{2}$ a velikostn $\frac{1}{2}$ - variety.

Snad se zvláštěji v cívce se povědomí o této pozoruhodné rostlině může být trochu chýněna v pářím rodě a pářím s radostí. Hodně jí stá pářím pářím - tato fascinující masožravé rostliny.

Čeština britské národní sbírky mucholapky podivné

Foto © Stewart McPherson

Mucholapku
podivnou lze získat z následujících zdrojů:

•

Hewitt-Cooper
Carnivorous Plants (specializované
zahradnictví - zaměřeno na rod Drosera

The Homestead,
Glastonbury Road, West Pennard, Somerset, BA6 8NN, UK

Web:
www.hccarnivorousplants.co.uk

Hampshire
Carnivorous Plants

Ya Mayla,
Allington Lane, West End, Southampton, SO30 3HQ, UK

Web:
www.hantsflytrap.com

P&J Carnivorous Plants

The Hayden,
Brampton Lane, Madley, Hereford, HR2 9LX, UK

Web:
www.pj-plants.co.uk

Sarracenia Nurseries

37 Stanley Park
Road, Carshalton, Surrey, SM5 3 HT, UK

Web:
www.sarracenia.co.uk

Shropshire Sarracenias

5 Field Close,
Malinslee, Telford, Shropshire, TF4 2EH, UK

Web:
www.carnivorousplants.uk.com

Použitá literatura:

D'Amato, P.
1998. The Savage Garden: Cultivating Carnivorous Plants. Berkeley, CA: Ten Speed Press.

Rice, B. 2006.
Growing Carnivorous Plants. Portland, OR: Timber Press.

Slack, A. 1979.
Carnivorous Plants. London, England: Ebury Press.

Slack, A. 1986.
Insect Eating Plants and How to Grow Them. London, England: Alpha Books.

T: Pavla Vacková